

**СЪЮЗ НА ФАРМАЦЕВТИТЕ
В БЪЛГАРИЯ**

**UNIO PHARMACEUTICA
BULGARICA**

1202 София, ул. "Г. Вашингтон", 24
тел.: 835 280, факс: 833 865, телекс: 23 460, 23 467

1202 Sofia 24 G. Washington St, office:
tel.: 835 280, fax: 833 865, telex: 23 460, 23 467

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дел. № 18/к.д. 9/98
Дата 09.04.1998

София, 09.04.1998 г.

Иск. № 60
на Съюза на
фармацевтите
в Република България
13.04.98

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

/На Ваш N 18/к.д. 9/98 от 27.03.1998 г./

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Искането на главния прокурор на Република България за обявяване на противоконституционност на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с конституирането ни като заинтересувана страна по к.д. N 9/98 г. и предоставената ни възможност съгласно Вашето писмо под горния номер да изразим становището си по искането на главния прокурор за обявяване на противоконституционност на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ, Съюзът на фармацевтите в България има следното становище, което молим да вземете предвид при разглеждането и решаването на делото:

Считаме, че разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ не противоречи на Конституцията на Република България, като мотивите ни за това са следните:

1. С приемането на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ законодателят се е съобразил с разпоредбите на Основния закон и по специално чл. 19, ал. 2 и чл. 52, ал. 3 и ал. 5. Съгласно чл. 65, ал. 1 от ЗЛСАХМ аптеката е здравно заведение и в този смисъл в правото на законодателя е да осигури чрез закона баланс между чисто стопанския интерес при функционирането на една аптека и защита на потребителя, така, както повелява именно текстът на чл. 19, ал. 2 от Конституцията. При приемането на текстовете на ЗЛСАХМ, свързани с организацията и дейността на аптеките законодателят се е ръководил и от разпоредбите на чл. 52, ал. 3 и 5 от Конституцията за закрила на здравето на гражданите и държавен контрол върху здравните заведения, каквито са и аптеките.

2. В чл. 1 от ЗЛСАХМ е посочено, че целта на закона е да се гарантира качеството, ефективността и безопасността на предлаганите на населението лекарствени средства, което е в съответствие с препоръките на Световната здравна организация и правото на Европейския съюз. По време на Третата годишна среща на ЮроФарм Форум, проведена през месец май 1994 г. в Копенхаген Дания, бяха изработени и приети препоръки /известни като Декларацията от Копенхаген/ към държавите от Централна и Източна Европа по отношение на законодателството в областта на аптечното дело. В приетата Декларация, изхождайки от факта, че лекарствените средства не са обикновена стока и общественото здраве може да бъде адекватно защитено само ако законодателството предвижда, че фармацевта се ръководи от строги правила на професионално поведение и етика и лично оказва последния контрол над осигуряването на обществеността с лекарства, в Декларацията недвусмислено се поставя изискването фармацевтът да има пълен управленски контрол над аптеката, да бъде освободен от икономическото влияние на собственици - нефармацевти /Приложение N 1/. През месец март 1998 г. в София се проведе среща с експерти от Световната здравна организация и от Европейския съюз, където също се подчерта, че ЗЛСАХМ е решил проблемите по отношение на правото за откриване на аптека в духа на европейското законодателство. По същия начин както в ЗЛСАХМ са решени проблемите по отношение на правото за откриване на аптека и в мнозинството от Европейските страни. В тази връзка прилагаме факсове от фармацевтични съюзи на Италия, Португалия, Холандия, Гърция, Франция, Дания, Германия, Австрия, от които е видно, че право да откриват аптека в тези страни имат само фармацевти с висше образование и магистърска степен /Приложение N 2/.

Имено, базирайки се на световната практика, изискванията на Конституцията, а така също и на някои конкретни решения на Световната здравна организация, с разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ законодателят създава гаранции да няма икономическо влияние на собственика - нефармацевт по отношение на професионалната независимост и компетентност на фармацевта, който работи в аптеката. За съжаление практиката в нашата страна до приемането на ЗЛСАХМ, когато според отменените текстове на ЗНЗ, всеки гражданин или юридическо лице имаше право да открие аптека, показва, че собственика-нефармацевт се мотивира единствено от чистия комерсиален интерес и по този начин не може да се постигне баланс на интересите и да се гарантират основни конституционни права на гражданите - защита на потребителя и закрила на здравето на гражданите, така, както е записано в чл. 19, ал. 2 и чл. 52, ал. 3 и 5 от Конституцията.

Основната дейност в аптеката е здравна, а не стопанска. По тази причина законодателят е записал в чл. 68, ал. 7 от ЗЛСАХМ, че фармацевтът, получил разрешение да открие аптека, е неин ръководител. Той носи професионална, административна и наказателна отговорност за организацията на дейността, за качеството на приготвяните и отпусканите в аптеката лекарствени средства.

Изхождайки от казаното по-горе считаме че с разпоредбите на ЗЛСАХМ и по специално на чл. 68, ал. 1 от същия закон се гарантира баланса на търговския и здравния интерес при функционирането на аптеката. В този смисъл разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от Конституцията не се нарушава с текста на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ. Това е така, защото в чл. 19, ал. 2 от основния закон е посочено, че законът създава и гарантира на всички граждани и

24

юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, но това във всеки един случай се свързва с необходимостта от защита на потребителя. Следователно, ако се възприеме тезата на главния прокурор, че разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ противоречи на прокламирания от Основния закон принцип за създаване на еднакви правни условия за стопанска дейност на всички граждани и юридически лица, тогава как би се гарантирал другия основен принцип, залегнал в чл. 19, ал. 2 от Конституцията, а именно защита на потребителя. Очевидно е, че разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от Конституцията цели да има баланс на чисто стопанските интереси и тези на потребителя и на обществото и даването на превес на само едно от кумулативните изисквания на текста на чл. 19, ал. 2 от Основния закон е неправилно от правна гледна точка.

Евентуалната отмяна на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ ще бъде връщане назад към законодателната аптечна практика у нас, установена с "Временни правила ..... " от 1879 г., когато общия брой на аптеките в България е само 32. Тъй като лекарствените средства не са обикновен вид стока и наред с терапевтичния си ефект крият опасност от нежелани лекарствени реакции и лекарствени взаимодействия при неправилната им употреба, още със Закона от 18.12.1888 г. право за откриване на аптеки имат само магистър фармацевти. Всички последващи закони за опазване на общественото здраве /1903, 1909 и 1929 г./ въвеждат и допълнителни ограничения за ползване на аптечната концесия, но всички те изискват концесията да бъде притежание на магистър фармацевт. Беглият исторически преглед на аптечното законодателство в периода 1878 - 1944 г. /Приложение N 3/ показва, че основната му философия е гарантиране на безопасното използване на лекарствата от болните и това е отговорност и право на фармацевта.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Моля, като вземете предвид изложените от нас съображения, да отхвърлите искането на главния прокурор за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗЛСАХМ, тъй като считаме, че именно тази законова разпоредба създава условия за баланс на стопанския и на здравния интерес, така, както е прокламирано от чл. 19, ал. 2 и чл. 52, ал. 3 и ал. 5 от Конституцията.

- ПРИЛОЖЕНИЕ:
1. Декларация от Копенхаген на ЮроФарм Форум.
  2. Факсове от Европейски фармацевтични съюзи.
  3. Обосновка по проблема от Фармацевтичния факултет.

С УВАЖЕНИЕ,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СФБ:

/маг. фарм Р. Иванов/

СЕКРЕТАР:

/маг. фарм. С. Танева/